

Таким чином, можна зробити висновок, що успішний розвиток вітчизняного телебачення тісно пов'язаний з його різноманіттям типів програм. Велика кількість програм розважального жанру сприяє масовості телевізійного продукту, розширює глядацьку аудиторію, що, в свою чергу, змінює вплив телевізійного продукту на суспільну свідомість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української: бл. 250000 сл. / В. Т. Бусел (уклад. та голов. ред.). – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
2. Недопитанський М. І. Жанрові новації сучасного українського телебачення // Електронна бібліотека Інституту журналістики / URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1403>
3. Кісельова А. А. Іміджевий тип «Знавець у теледискурсі розважальних програм» // Наукові записки. – Випуск 96(1). – Серія Філологічні науки (мовознавство). – Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – С. 445–448.
4. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння : монограф. – Львів : ПАІС, 2004. – 298 с.
5. Щербина Ю. В. Жанрові особливості розважальних програм українського телебачення // Теле- та радіожурналістика. – К. – 2015. Випуск 14. С. 253–259

Чайківська О.
Науковий керівник – Янець Н.В.

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

На третьому курсі спеціальності «Журналістика» студенти опановують написання художньо-публіцистичних жанрів журналістики, які органічно поєднують художні та публіцистичні засоби в ефективному вирішенні поставлених завдань. Серед інших медійники часто використовують жанр «есею», зокрема для донесення соціально важливої інформації.

Жанр есе характеризується як невеликий за обсягом прозовий твір у вільному викладі, в якому наявне індивідуальне враження і судження автора з приводу якоїсь події, явища, предмета. При цьому авторське слово не претендує на вичерпне трактування обраної теми. Жанр есе відзначається суб'єктивністю, що дає можливість авторові зосередитися на частковому, висловлювати спірні міркування, наводячи мінімум доказів. Проте «уявна легкість» не може замінити найголовніших критеріїв художнього твору: оригінальності, новаторства, цінності. Визначальними рисами есею є: незначний обсяг, конкретна тема, дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її тлумаченні, вільна композиція. Жанр есе, як інші жанри, вимагає від автора потреби «сказати щось важливе і цікаве». Як правило, есе передбачає нове, суб'єктивно забарвлене слово про що-небудь і може мати філософський, історико-біографічний, публіцистичний, літературно-критичний, науково-популярний, белетристичний характер. Для передачі особистого сприйняття автору есе необхідно використовувати асоціації; проводити паралелі; добирати аналогії. Мовна будова твору – це динамічне чергування полемічних висловів, питань, проблем, використання розмовної інтонації та лексики [1, 220].

Мета створення нашого матеріалу – продемонструвати приклад есею на соціальну тематику, особливо актуальну сьогодні. Адже вміння правильно писати есе дозволить майбутнім журналістам навчитися чітко і грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки; оволодіти науковим стилем мовлення.

Одним із завдань майбутніх журналістів є формування критичної свідомості та креативного мислення, тобто уміння самостійно і критично оцінювати явища дійсності. Жанр «есей» або «есе» – є одним з ефективних засобів формування світоглядних позицій людини та творчого мислення молодого журналіста. Саме це визначає актуальність есею, який пропонуємо для друку у періодиці.

Інклузивна освіта – крок до гідного майбутнього?

На сьогодні в Україні набуває чинності реформа щодо впровадження інклузивної освіти у навчальних закладах. Суть її полягає у тому, що з 1 вересня 2018 року діти з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи, діти-біженці та діти, які потребують додаткового та тимчасового захисту, особи, які здобувають спеціалізовану освіту та/або можуть прискорено опанувати зміст навчальних предметів, учні з особливими мовними освітніми потребами (наприклад, ті, які здобувають загальну середню освіту мовами, що не належать до слов'янської групи мов) тощо матимуть змогу навчатися у звичайних освітніх закладах разом із ровесниками. Чи виправдає себе реформа?...

У 2019 році буде 10-річчя від дня ратифікації Конвенції ООН про права людей із інвалідністю в Україні. Вона передбачає ліквідацію дискримінації щодо осіб із інвалідністю. Всі ці дії, вважаю, є прогресом для нашої

країни. Впродовж віків ставлення до людей з інвалідністю було зневажливе, а зараз саме той час, коли затягнуті роками стереотипи руйнуються. Вірю, що позитивний поступ у цьому напрямку виправдає себе!

Спеціальна освіта в Україні звикла бути представлена в системі диференційованого навчання, яке здійснюється у реабілітаційних, психолого-медико-педагогічних, оздоровчих та інших центрах. Вони мають свої недоліки. По-перше, це ізольованість дітей від навколошнього світу, вони відчувають себе замкненими, їм некомфортно. По-друге, недостатня соціально-практична спрямованість навчального процесу, наслідком якого є повна некомпетентність учнів. Проте, зараз настав інший час, час змін до кращого майбутнього.

На даний момент, це важлива і актуальна тема нашого сьогодення.

Я вирішила перевірити, чи наше місто готове до новітньої реформи про інклузивність. Предметом власного дослідження я обрала установу, яка піклується про дітей дошкільного віку. Я побувала у Тернопільському обласному спеціалізованому будинку дитини, де поспілкувалася з Анастасією Олексишин – вихователькою закладу. На дискусійну тему інклузії в освіті і не тільки ми говорили довго. Анастасія розповідала про своїх вихованців – діток до шести років: їх досягнення і невдачі, часом сум у очах, а часто радість, коли у гості приходять відвідувачі... «Кожен із них є особистістю, – каже вихователька, – і це головне».

Особливістю інклузивної групи, ділилася жінка, є необхідність роботи у ній двох осіб: вихователя та асистента, які працюватимуть у тандемі. Вони повинні володіти методикою спілкування із різними дітками, адже до кожного варто знаходити окремий підхід. Адже у сам процес навчання потрібно включати необхідні методи, які викличуть інтерес до навчання. Це можуть бути якісь види ігор, моделювання певних ситуацій та тому подібне. Професійний вчитель інклузивної групи повинен допомогти дитині соціалізуватися, увійти в суспільство, розвинути його уяву. Для цього він може використовувати такі методи, такі як пояснювально-ілюстративний, сутність якого полягає в тому, що вчитель повідомляє готову інформацію різними способами, а учні сприймають і фіксують цю інформацію у своїй пам'яті, проблемний виклад, полягає в тому, що вчитель висуває проблему, але в доступному, для розуміння учнів, форматі, репродуктивний, завдання якого полягає у вмінні розпізнавати об'єкт, який вчитель може показати, та дослідницький, який передбачає формулювання вчителем проблеми, на розв'язання якої визначається певний відрізок навчального часу.

Педагоги виступають як провідники змін. Саме на них покладена найбільша відповідальність за весь процес становлення інклузивної освіти в українських навчальних закладах. Вони повинні усвідомити, прийняти та вивчити новітню освітню парадигму.

Ще одне із головних завдань вихователя та асистента полягає у вмінні працювати з батьками дітей з інвалідністю: підтримати їх, підказати, як правильно пристосовувати дітей до життя в навколошньому середовищі. Також кожному інклузивному закладу необхідний практичний психолог. Його завдання полягатиме у тому, аби вивчити індивідуальні особливості кожної дитини, її склонності до чого, потреби та інтереси, внутрішній світ. Психологічна підтримка відіграє важливу роль у допомозі діткам та їхнім батькам. На мое питання: чи могли б ваші вихованці, наприклад, дітки з інвалідністю чи ті, які позбавлені батьківської опіки, навчатися у звичайній загальноосвітній школі, жінка впевнено відповіла «так». Характер та можливості кожного вона добре вивчила. У закладах «закритого типу» (спеціалізованих), каже Анастасія, багато діток почиваються відкінутими за межі суспільства, самотніми, непотрібними...

Для того, щоб інклузія була успішною, потрібно працювати над нею. Треба вміти комунікувати з дітьми, вміти робити гнучку навчальну програму та спосіб її викладання, вчителі-новатори мають бути забезпечені всіма необхідними ресурсами. І лише тоді інклузивні школи перейдуть до чисел тих, що мають високу результативність у своїй праці.

Впровадження інклузії може бути неефективним в тому випадку, якщо буде відсутність правильної підготовки педагогічних кадрів і якщо буде наявна давня усталена форма організації уроку.

Та чи готові наші навчальні заклади: дитячі садки, школи, вище до впровадження інклузивних груп? Чи готове суспільство до правильного сприйняття їх? Адже для організації інклузивного навчання обов'язково потрібно враховувати інфраструктуру того чи іншого навчального закладу.

У Тернопільському обласному спеціалізованому будинку дитини, попри те, що там навчаються дітки з інвалідністю, не все пристосовано для зручного їх пересування, повноцінного навчання. А от у Тернопільському обласному навчально-реабілітаційному центрі, в якому навчаються діти шкільного віку, для осіб з інвалідністю передбачено дуже багато, особливо це стосується архітектурно-дизайнерських рішень. Щодо облаштування звичайних освітніх закладів міста зручностями для, наприклад, осіб з інвалідністю, то у них не облаштовано практично нічого. Для повноцінної реалізації реформи про інклузивну освіту у всіх навчальних закладах потрібно активно впроваджувати універсальний дизайн. Його ще називають інклузивним дизайном. Він включає в себе і облаштування пандусів, і наявність необхідного простору та місця для осіб із інвалідністю тощо. Тобто, це такий дизайн усіх речей, який враховує потреби кожної людини.

Імпонує позитивний досвід реалізації інклузивного навчання у країнах Європи, де панує рівноправність у здобутті освіти. І щонайважливіше – суспільство сприймає це як норму. Проте кожна країна має свою

ментальність. Чи готові українські батьки і діти до інклузії? Думаю, це буде відомо лише за умови її повноцінного впровадження. Мене тішить сама думка, що реформа щодо імплементації інклузивної освіти передбачає виключення будь-якої дискримінації дітей, повна їх рівноправність, тому, гадаю, вони зможуть стати більш дружелюбними, толерантними та лояльними один до одного. Не буде утисків дітей з інвалідністю, вони вчитимуться виявляти свою активність та ініціативу у вирішенні будь-яких ситуацій, досягати згоди у розв'язанні проблем та приймати самостійні рішення. Також завдяки спілкуванню з однолітками, у дітей буде поліпшуватися когнітивний, мовний, соціальний та емоційний розвиток. Вони будуть ставати більш впевненими у собі. Анастасія Олексишин переконана, що ровесники відіграватимуть роль моделей для дітей з інвалідністю. Проте варто взяти до уваги ще й те, що не всі діти з інвалідністю можуть бути в інклузивній групі. Наприклад, дитина з синдромом аутизму аж ніяк не зможе проводити багато часу у соціумі. Для неї мають бути створені інші умови – кімната для відпочинку, де вона зможе усамітнитися і згодом знову приєднатись до інших дітей.

Підбиваючи підсумки, можна зауважити основні завдання і принципи інклузивної освіти в Україні, які поступово, та все ж набувають чинності. З них : задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини, забезпечення права дітей з інвалідністю розвиватись у оточенні своїх ровесників, точний та професійний підхід вчителів , спеціалізованих на даній освіті.

Через впровадження інклузивної освіти, вважає пані Анастасія, суспільство стане більш доброзичливим, «Бог цьому сприяє і з Божою помічю в нас все вийде» – каже жінка.

Не варто забувати і про вкрай важливий чинник, пов'язаний з інклузією – сприйняття людиною іншої людини. Василь Симоненко писав: «І тільки тих поважають мільйони, хто поважає мільйони «Я». Гадаю, ця цитата повинна стати девізом для кожного з нас. Побачити внутрішній світ особи, її індивідуальність – це завдання усіх: дорослих і малих, вчителів і учнів, батьків і дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заєркова Н.В., Трейтак А.О. Інклузивна освіта від А до Я: посібник. Київ, 2016. 43 с.
2. Здоровега В.Й. Теорія та методика журналістської творчості: підручник. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
3. Колупаєва А.А. Інклузивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ, «Самміт-книга», 2009. 42 с.
4. Удич З.І. Основи інклузивної освіти: навчально-методичний посібник. Тернопіль, КІЦ «Прінт-офіс», 2015. 71 с.
5. Шевців З.М. Основи інклузивної педагогіки: навчально-методичний посібник. Київ, 2011. 53 с.

Шалай С.

Науковий керівник – доц. Йордан Г. М.

МУЛЬТИМЕДІАТИЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ПРОЦЕС У МЕРЕЖЕВИХ МЕДІА

У статті розкрито суть мультимедійності у роботі інтернет-ЗМІ, з'ясувано функціональні особливості мультимедійних форматів у журналістських матеріалах, а також описано вимоги до журналістських публікацій мультимедійного спрямування.

Ключові слова: інтернет-журналістика, мультимедійність, формати, Інтернет, аудиторія, мережеві медіа

Інтернет-журналістика зробила читачів не лише близчими до інформації, але й надала їм можливість бути учасниками процесу творення та оцінювання інформації. Сучасна аудиторія може не лише читати новини, а й коментувати, вказувати на помилки, пропонувати нові ідеї та самостійно створювати контент. Тому активна взаємодія з читачами все більше впливає на популярність та конкурентоспроможність медіа в Інтернеті.

У сучасних реаліях засоби масової інформації перебувають в умовах напруженої конкуренції. Традиційна друкована преса, радіо та телебачення помітно програють перед Інтернетом як джерелом інформації. Інтернет – це абсолютно нове медійне середовище, новий засіб поширення та отримання інформації. Логічним наслідком цього стало виникнення мережевих медіа.

Сучасні журналістизнавці питання принадлежності Інтернету до ЗМІ остаточно не вирішили. Донедавна всемережя не могло розглядатися у якості загальнодоступного засобу масової інформації на кшталт традиційних радіо, телебачення чи друкованих ЗМІ. Проте й зараз Інтернет не можна вважати повноцінним